

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Освітня програма	38726 Початкова освіта
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	013 Початкова освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

28.05.2026 р.

Справа № 0886/АС-26

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Андрощук Ігор Петрович – головуючий,

Гавриленко Тетяна Леонідівна,

Захаров Олексій Олексійович,

Коренева Інна Миколаївна,

Околович Олена Сергіївна,

Попович Анжеліка Станіславівна,

Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Надія Дробик – представник ЗВО,

Кодлюк Ярослава Петрівна – гарант ОП,

Хижняк Інна Анатоліївна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38726
Назва ОП	Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 7, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

В ОНП вказано форми здобуття освіти (очна (денна, вечірня), заочна), однак, не вказано «розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них», як це передбачено статтею 9-1 «Опис ОП» Закону України «Про вищу освіту». ГЕР зазначає, що з урахуванням цієї статті необхідно також оновити Положення «Про розроблення і супровід ОП», зокрема Додаток 1 до цього Положення <https://lnk.ua/nNmrLKzx7>. ГЕР погоджується з ЕГ (Звіт, с.4) щодо недоцільності додавання ЗК4 (Здатність генерувати нові ідеї та нестандартні підходи для реалізації (креативність)) та ЗК5 (Здатність планувати, організовувати та проводити наукові дослідження на належному рівні) додатково до Стандарту ВО. ГЕР погоджується з ЕГ, що «додана ЗК5 дублюється за змістом з СК1 (Здатність..., планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання..) та СК3 (Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру ..) і не має самостійного значення». Відповідь ЗВО не видається переконливою, так, ЗВО вказали: «.. важливо сформувати у здобувачів ДФ так звану метакомпетентність - ЗК5 «Здатність планувати, організовувати та проводити наукові дослідження на належному рівні», яка деталізується/ конкретизується у відповідних СК – СК1, СК3, СК8». ГЕР зазначає, що СК не можуть/ не мають деталізувати/ конкретизувати ЗК за визначенням. Так, враховуючи Методичні рекомендації щодо розроблення Стандартів ВО, с.5 (наказ МОНУ від 27.03.2025 №512 <https://lnk.ua/4ufCKOvj4>), «ЗК – універсальні компетентності на певному рівні НРК, що не залежать від предметної області, є важливими для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача ВО в різних галузях та для його особистісного розвитку; СК – компетентності, які є важливими для успішної подальшої професійної діяльності випускників певної спеціальності на певному рівні НРК». ГЕР вважає, що недоцільним є також додавання СК8 «Здатність публічно представляти результати наукових пошуків із вирішення проблем початкової освіти та захищати результати дисертаційного дослідження» додатково до Стандарту. Оскільки, СК8 дублює/ представлена в СК та РН, що вже є в Стандарті, а саме: СК1 (Здатність інтегрувати знання з різних галузей, планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері початкової освіти й на межі спеціальностей і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях..), ПРН2 (Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефаківцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми початкової освіти державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях), ПРН3 (Формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, узагальнювати результати..).

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

не застосовується

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

не застосовується

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ГЕР погоджується з ЕГ (Звіт, с.7), що всі ПРН досягаються засобами наявних ОК, а також, що в ОНП забезпечено логічну послідовність опанування ОК, а науково-педагогічна практика логічно завершує проходження освітньої складової ОНП в 4 семестрі. ГЕР не може погодитися з ЕГ (Звіт с.7, 10), що «Досягнення ПРН8 (здатність до провадження проектної діяльності) .. здебільшого через процесуальний компонент ОК та недостатнє їх відображення в темах більшості робочих програм відповідних ОК». Так, в РПНД ОК «Організація науково-педагогічної діяльності» прямо передбачена «Тема 6. Проектна науково-дослідна діяльність».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

За інформацією в кабінеті АС, на ОНП є один здобувач 2022 року вступу очна (денна) форма навчання і два здобувачі 2025 року вступу заочна форма навчання (у 2023, 2024 вступників на ОНП не було). У Звіті ЕГ с.8 зазначено: «Зважаючи на кількість аспірантів, формування груп не відбувається, а зроблений вибір реалізується в освітній практиці», що не пояснює організацію вивчення ВД. У ВСО с.8-9 викладена лише загальна інформація щодо процесу вибору дисциплін у ЗВО, немає конкретизації щодо здобувачів ступеня ДФ, зокрема на ОНП «Початкова освіта». У ЗВО діє Положення про порядок реалізації права здобувачів ВО на вільний вибір навчальних дисциплін <https://surl.li/cdoger>, в якому на с.3 передбачено формування груп: «для вивчення вибіркового навчальних дисциплін загальної підготовки академічна група, як правило, має складати не менше 25 осіб; для вивчення вибіркового навчальних дисциплін професійної підготовки академічна група, як правило, має складати 10-12 осіб». Зазначене Положення про ВД (с.4) стосується лише бакалаврського та магістерського рівнів. У ЗВО є Положення про підготовку здобувачів ВО ступеня ДФ <https://lnk.ua/MTnAVnBLQ>, в якому щодо ВД вказано лише відповідне право здобувачів, без деталізації процедури. ГЕР рекомендує ЗВО визначити особливості щодо кількості здобувачів освіти у групі та/або організації вивчення ВД на третьому (освітньо-науковому) рівні ВО у ТНПУ. ГЕР врахували Відповідь ЗВО с.6, що «Індивідуальні навчальні заняття можуть проводитись також з окремими здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, якщо на цій освітньо-науковій програмі (спеціальності) в Університеті навчається одна особа або здобувач обирає унікальну вибірково навчальну дисципліну відповідно до науко наукового профілю (теми) дисертації. Таку процедуру вибору навчальних дисциплін проходила у 2023/2024 аспірантка четвертого курсу згідно з наказом ректора». ГЕР також зазначає, що у згаданому вже Положенні про порядок реалізації права здобувачів ВО на вільний вибір НД та Положенні про підготовку здобувачів ВО ступеня ДФ не враховано повною мірою п.15 ч.1 ст.62 ЗУ «Про ВО», згідно з якою, здобувачі мають право на «вибір ОК у межах, передбачених відповідною ОП та НП, в обсязі, не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених ОП (не менше ніж 10% для спеціальностей, що

передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання)». Отже, зазначені Положення необхідно оновити.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

На ОНП передбачена науково-педагогічна практика в обсязі 9 кредитів ЄКТС. З огляду на зміст та завдання в РП, практика забезпечує здобувачів ВО необхідними для спеціальності знаннями та навичками. Разом з тим, ГЕР зазначає наступне. В РП практики с.6 передбачено підготовку та проведення лекцій з загальних основ педагогіки або історії педагогіки, теорії виховання і методики виховання. У Положенні про науково-педагогічну практику аспірантів на с.3 <https://surl.li/klmedu> також передбачено: «самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять), самоаналіз», а відповідно до пп.4.2 «Аспіранти очної форми навчання, як правило, проходять практику на кафедрі, за якою вони закріплені» (тобто, в ТНПУ). Однак, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу с.6 <https://lnk.ua/qeRzmJKU> «Лекції, як правило, читають особи з науковими ступенями, вченими званнями – лектори-професори й доценти (викладачі) університету. Як виняток, за виробничої необхідності, лекції з окремих дисциплін (лекційні курси переважно з циклу вибіркових дисциплін) можуть читати асистенти, викладачі, провідні фахівці, які є визнаними професіоналами з досвідом, і не мають наукового ступеня (вченого звання). Дозвіл на читання лекцій у цьому випадку оформляється наказом ректора». Проходження практики аспірантами навряд чи є такою «виробничою необхідністю». Отже, необхідно увідповіднити Положення про науково-педагогічну практику аспірантів до Положення про організацію освітнього процесу в частині можливості/спроможності аспіранта проводити лекції під час практики. Після чого переглянути РП науково-педагогічної практики. ГЕР скоріше не підтримує зауваження та відповідну рекомендацію ЕГ (Звіт с.8, 10): «доповнити програму науково-педагогічної практики завданням/ завданнями, спрямованими на реалізацію СК7 (здатність до підручникотворення)».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

не застосовується

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

не застосовується

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

не застосовується

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

не застосовується

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать

національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

не застосовується

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

У ЗВО діє Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті із змінами і доповненнями від 2023 року <https://lnk.ua/CW2nJiGo1>. Однак, в наказ МОН України «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» було внесено зміни від 13.05.2025 та 19.03.2026 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0818-25#n2>. Отже, відповідного оновлення потребує і Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті у ТНПУ.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

не застосовується

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ГЕР вважає, що викладачі скоріше не оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Так, в РП НД «Організація науково-педагогічної діяльності» – найновіше джерело 2019 року видання; РПНД «Професійне спілкування англійською мовою» серед «базової літератури» найновіше джерело 2010 року; РПНД «Академічне письмо англійською мовою» – найновіше 2018; РПНД «Дидактика початкової освіти» – у переліку основної літератури є джерела 1973, 1989, 1990, 1994-1998, з усією повагою до авторів цих видань, останні очевидно не відображають наукові досягнення і сучасні практики у галузі початкової освіти; як і джерела 1995-1998 років в РПНД «Актуальні проблеми педагогіки вищої школи», в цій РПНД також використовується неактуальна термінологія, як: вищі навчальні заклади, а має бути «ЗВО» відповідно до законодавства; в РПНД «Технології початкової освіти» скоріше взагалі не враховано наукові досягнення і сучасні практики, вивчається «Тема 4. Програмоване навчання», зокрема такі його засоби як перфокарти, що наразі представлені в музеях Обчислювальної техніки ЗВО, наприклад <https://sancho.iаса.kpi.ua/Museum/Punch.html>, водночас не розглядаються технології, компетентнісного, діяльнісного, інтерактивного підходів, реалізація яких передбачена Типовими ОП для початкової школи, наприклад <https://lnk.ua/Rj3YбузYз>, «Тема 8. Зарубіжні педагогічні технології» обмежується питаннями: Педагогічна система М. Монтессорі; засади вальдорфської педагогіки; засади педагогічної технології «Школа успіху і радості» С. Френе (яка заснована у 1920 році, очевидно, є більш сучасні зарубіжні практики), у переліку основної літератури найновіше джерело 2007 року, значна частина джерел – 1995-1998 років; РПНД «Філософія» – єдине більш-менш актуальне джерело «Морська Н.Л. Філософія науки. Навчально-методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Тернопіль: ТНПУ, 2022. 92 с.», хоча орієнтоване на здобувачів магістерського рівня, значна частина у переліку основної рекомендованої літератури 1995-1998 років видання. ЕГ також вказує на необхідність оновлення переліків рекомендованої літератури. Відповідь ЗВО с.3 на Звіт ЕГ у цьому контексті – «У РПНД поряд із сучасними науковими публікаціями цілеспрямовано використовуються праці відомих педагогів-класиків, які, попри обмежену кількість перевидань, залишаються фундаментальним теоретичним підґрунтям для опанування відповідних ОК. Їх включення є обґрунтованим з огляду на необхідність забезпечення

наступності наукових підходів і формування цілісного розуміння розвитку педагогічної думки» – не видається переконливим в контексті зауваження, що НПП систематично не оновлюють зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик. ГЕР також зазначає, що за результатами акредитації ОНП у 2020, ЕГ (Звіт с.3) вже надавали рекомендацію «регулярно переглядати списки основних та додаткових джерел інформації, що подаються у силабусах до НД та поновлювати їх» <https://lnk.ua/uitTmTouk>.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

В Положенні про організацію освітнього процесу с.9-10 <https://surl.li/izaoom> зазначено: «Підсумковий контроль проводять у формі екзамену, диференційованого заліку або заліку з конкретної навчальної дисципліни», а в Положенні про підготовку здобувачів ВО ступеня ДФ <https://lnk.ua/XqKZenW0o> вказано: «4.5. Формами семестрового контролю успішності вивчення аспірантами навчальної дисципліни є диференційований залік або іспит». Необхідно узгодити ці документи щодо форм підсумкового контролю. При цьому, в ОНП с.13 та в НП вказано лише такі форми контролю, як залік та екзамен. В РПНД також вказано лише заліки та екзамени, у т.ч. і щодо Практики, хоча щодо практик Положенням про організацію освітнього процесу передбачено диференційований залік. Отже, локальні акти ЗВО, ОНП, НП та РПНД необхідно узгодити між собою щодо форм підсумкового контролю. Окрім того, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу с.10, «Заліки зараховуються за результатами поточної навчальної діяльності здобувача ВО впродовж семестру на останньому аудиторному занятті». Однак, в РПНД «Технології початкової освіти» с.11 зазначено: «підсумковий контроль проводиться у формі заліку (письмове розкриття змісту окремих питань навчальної дисципліни)», що суперечить вказаному Положенню. Форму організації та проведення підсумкового контролю увідповіднити до вимог Положення про організацію освітнього процесу в ТНПУ. ГЕР не погоджується з із зауваженням ЕГ (Звіт с. 16, 18), що «Критерії оцінювання в ОК здебільшого не конкретизовані стосовно кожного з ПРН, зазначеного в робочій програмі» та відповідною рекомендацією – «Керівництву навчально-наукового центру якості освіти та НПП, які забезпечують освітній процес на ОНП, проаналізувати та посилити конкретизацію критеріїв оцінювання в ОК ОНП відповідно до зазначених у робочих програмах ПРН до початку наступного навчального року». Розробка критеріїв оцінювання в РПНД щодо кожного ПРН наразі не передбачена будь-якими нормативними актами.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

В Положенні про підготовку здобувачів ВО ступеня ДФ <https://lnk.ua/XqKZenW0o> поняття «Атестація» використовується в різних значеннях: 1) «4.16. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації», що відповідає освітньому законодавству; 2) «4.12. Формою підсумкового контролю за виконанням аспірантом індивідуального плану роботи є атестація – звітування про фактичний стан виконання запланованих на семестр у індивідуальному плані роботи здобувача показників освітньої та наукової діяльності аспіранта», що не відповідає освітньому законодавству. Так, згідно з частиною четвертою статті 6 Закону України «Про вищу освіту», «Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації разовою спеціалізованою вченою радою, утвореною закладом вищої освіти чи науковою установою, які мають акредитовану освітню програму третього рівня вищої освіти з відповідної спеціальності (спеціальностей для міждисциплінарних робіт)». Отже, Положення про підготовку здобувачів ВО ступеня ДФ у ТНПУ необхідно увідповіднити до чинного освітнього законодавства в частині використання терміну «атестація».

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ГЕР погоджується з ЕГ (Звіт с.18), що «кадрове забезпечення ОНП «Початкова освіта» загалом відповідає вимогам підкритерію 6.1, оскільки більшість НПП, залучених до реалізації ОНП, мають належну академічну кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання, підтверджений науковий і/або практичний досвід, а також досягнення у професійній діяльності». Не може підтвердити ГЕР лише відповідність викладача до ОК «Філософія: історико-філософські та сучасні смислові параметри знання», оскільки наявні статті стосуються юридичних питань.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

ГЕР підтверджує, що у ЗВО здійснюється рейтингування НПП та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ЗВО <https://surl.li/zgnros>, як це передбачено пунктом 3 частини 2 статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

не застосовується

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

не застосовується

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

не застосовується

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

не застосовується

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Суттєвих недоліків не виявлено, однак, певні недоліки виявлено за критеріями 1, 2, 3, 4, 5, 6 та 10. Отже, ГЕР вважає, що система забезпечення якості ЗВО має функціонувати більш ефективно, більш ретельно здійснювати моніторинг ОНП та забезпечувати вчасне реагування на його результати.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Загалом, ЗВО аналізує результати зовнішнього забезпечення якості, проте, не всі зауваження та рекомендації, отримані за результатами попередніх акредитацій, враховано. Так, за результатами акредитації ОНП у 2020, ЕГ (Звіт с.3) вже надавали рекомендацію «регулярно переглядати списки основних та додаткових джерел інформації, що подаються у силабусах до навчальних дисциплін та поновлювати їх». Проте, і ЕГ, і ГЕР під час акредитації 2026 також

зробили зауваження, що викладачі не оновлюють зміст та переліки рекомендованої, насамперед основної, літератури в РПНД та силабусах, на основі наукових досягнень та сучасних практик.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Наведена у ВСО Таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів <https://drive.google.com/drive/folders/1RJBffq5z-rRzK3r2IywVjQVCpPFa9Vpx> загалом підтверджує таку відповідність.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Процедура та вимоги до формування разових спеціалізованих вчених рад регламентується в ТНПУ «Положенням про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії» <https://surl.li/rbactv>, яке зі змінами й доповненнями затверджено

від 27.02.2024 року. Як зазначено в самому Положенні, воно розроблено і на основі Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня ДФ та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради ЗВО, наукової установи про присудження ступеня ДФ» від 12.01.2022 із змінами, внесеними від 21.03.2022 та від 19.05.2023. Проте, в зазначену Постанову Кабінету Міністрів України зміни й доповнення були внесені також від 03.05.2024, і очевидно вони не враховані в Положенні ТНПУ, при тому, що є суттєвими. Отже, зазначене Положення ТНПУ необхідно оновити з урахуванням змін, внесених в законодавство щодо атестації здобувачів ступеня ДФ.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

В ОНП 2026: - повною мірою виконати вимоги статті 9-1 «Опис ОП» Закону України «Про вищу освіту», зокрема, вказати розрахункові строки виконання ОНП за кожною з форм здобуття освіти на програмі (навіть, якщо ці строки однакові); - з урахуванням статті 9-1 «Опис ОП» Закону України «Про вищу освіту» оновити Положення «Про розроблення і супровід ОП» у ТНПУ, зокрема Додаток 1 до цього Положення; - переглянути доцільність додавання ЗК4 та ЗК5 додатково до переліку ЗК у відповідному Стандарті ВО; - переглянути доцільність додавання СК8 додатково до переліку СК у відповідному Стандарті ВО. Структурним підрозділам/ особам, уповноваженим у сфері ВСЗЯО у ЗВО, в процесі моніторингу ОНП до затвердження та уведення в дію ОНП 2026, проконтролювати врахування рекомендацій ЕГ та ГЕР в контексті підкритерію 1.1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Невідкладно: - унормувати процедуру/ порядок реалізації права здобувачів ступеня ДФ на вільний вибір навчальних дисциплін (з урахуванням специфіки підготовки цієї категорії здобувачів освіти, їх кількості на ОНП тощо); - повною мірою увідповіднити Положення про порядок реалізації права здобувачів ВО на вільний вибір навчальних дисциплін та інші локальні акти ЗВО до п.15 ч.1 ст.62 Закону України «Про вищу освіту», згідно з якою, здобувачі мають право на «вибір ОК у межах, передбачених відповідною ОП та НП, в обсязі, не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених ОП (не менше ніж 10% для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання)»; - увідповіднити Положення про науково-педагогічну практику аспірантів до Положення про організацію освітнього процесу в частині можливості/ спроможності аспіранта проводити лекції під час практики; після чого переглянути РП науково-педагогічної практики в частині змісту та завдань практики, зокрема щодо проведення лекцій під час практики. До початку 2026-2027 н.р. уповноваженим особам/ структурним підрозділам ЗВО проконтролювати врахування рекомендацій та усунення на ОНП суттєвого недоліку, визначеного ГЕР в контексті підкритерію 2.4.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Невідкладно увідповіднити «Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті у ТНПУ» до актуальної редакції наказу МОН України «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». У поточній діяльності на ОНП систематично заохочувати здобувачів освіти на ОП до участі у заходах неформальної/ інформальної освіти, у програмах академічної мобільності, зокрема міжнародної.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

В РПНД усіх ОК на 2026-2027 навчальний рік актуалізувати використовувану термінологію та переліки рекомендованої, насамперед основної, літератури з урахуванням актуальних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі знань (надавати перевагу джерелам останніх п'яти років видання). Якщо з певних ОК наразі немає актуальної навчальної літератури, НПП, хто їх забезпечує, доцільно розробити відповідні авторські підручники/ посібники. У переліках літератури вказувати тематичні праці НПП, які забезпечують відповідну ОК. Уповноваженим особам/ структурним підрозділам у ЗВО систематично здійснювати контроль за якістю навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, зокрема в частині систематичного оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі; а також в частині наповнення платформи для он лайн навчання необхідним навчально-методичним забезпеченням.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Невідкладно: - узгодити Положення про організацію освітнього процесу та Положення про підготовку здобувачів ВО ступеня ДФ щодо форм підсумкового контролю (уніфікувати перелік таких форм); - узгодити між собою локальні акти ЗВО, ОНП, НП та РПНД щодо форм підсумкового контролю; - увідповіднити Положення про підготовку здобувачів ВО ступеня ДФ у ТНПУ до чинного освітнього законодавства в частині використання терміну «атестація»; використовувати термін «атестація» в розумінні частини четвертої статті 6 Закону України «Про вищу освіту»; - форму організації та проведення підсумкового контролю в РПНД «Технології початкової освіти» увідповіднити до вимог Положення про організацію освітнього процесу в ТНПУ. В освітній діяльності на ОП систематично з'ясовувати, чи надається здобувачам ВО своєчасно доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК, зокрема шляхом анкетування здобувачів освіти. Уповноваженим особам/ структурним підрозділам у ЗВО до початку 2026-2027 навчального року перевірити, чи враховані зауваження та рекомендації ГЕР в контексті підкритеріїв 5.1, 5.2.

Критерій 6. Людські ресурси

До початку 2026-2027 навчального року викладачу ОК «Філософія: історико-філософські та сучасні смислові параметри знання» опублікувати необхідну кількість статей у фахових виданнях з проблематики цієї ОК (якщо це можливо) або підібрати викладача, який повною мірою забезпечить відповідність до цієї ОК. У поточній діяльності НПП на ОП увідповіднювати тематику статей у фахових виданнях, у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science до проблематики ОК, що вони викладають. Уповноваженим органам/ структурам у ЗВО: - під час процедур конкурсного добору НПП на ОНП для викладання конкретного ОК забезпечувати потрібний рівень їхньої академічної/ професійної відповідності/ кваліфікації; - до початку 2026-2027 навчального року перевірити ОНП щодо відповідності всіх НПП до ОК, які вони викладають. Проводити анкетування «Викладач очима студентів» щодо кожної ОП/ ОНП окремо.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

У поточній діяльності ЗВО опитувати здобувачів освіти щодо їх задоволеності різними видами підтримки, яка їм надається/ може бути надано у ЗВО, зокрема на ОП. Здобувачів та НПП опитувати щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань, проводити роботу щодо запобігання таким випадкам.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Уповноваженим особам/ структурним підрозділам у ЗВО, загалом СВЗЯВО систематично здійснювати моніторинг ОНП, виявляти недоліки та забезпечувати і контролювати їх усунення, аналізувати і брати до уваги результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (попередніх акредитацій освітніх програм). Невідкладно після завершення процесів акредитації у 2025-2026 н.р. провести системний аналіз результатів зовнішнього забезпечення якості у ЗВО та організувати роботу щодо усунення виявлених недоліків і врахування наданих рекомендацій для покращення якості ОНП та освітньої діяльності на цій ОНП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Локальні акти ЗВО систематично увідповіднювати до чинного законодавства. На сайті ЗВО своєчасно викладати повну, точну, зрозумілу та систематизовану інформацію про ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Оновити «Положенням про атестацію здобувачів ступеня доктора філософії в ТНПУ» з урахуванням змін, внесених в Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради ЗВО, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ГЕР 01 ID 38726.xlsx	jaYiZ1rJgAae6FshmuQP3QX5vjN5/QwWJCHpMxura 0с=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

АНДРОЩУК ІГОР ПЕТРОВИЧ